Gemeente Rheden
T.a.v. College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 9110
6994 ZJ DE STEEG
bestuurssecretariaat@rheden.nl

Dieren, 21 november 2024

Betreft: advies t.b.v. Rhedense Inclusieagenda

Geachte collegeleden,

Als Adviesraad Sociaal Domein bespraken wij op 8 november jongstleden het concept van de Rhedense Inclusieagenda, die binnenkort wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Uiteraard onderschrijven wij de gedachte achter een dergelijke agenda. In een tijd waarin polarisatie hoogtij viert, is het belangrijker dan ooit dat mensen zich gezien en gehoord voelen en weten dat ze er mogen zijn. Maar om een dergelijke agenda écht te laten werken en geen papieren tijger te laten zijn, willen we u de volgende adviezen meegeven:

Benoem geen doelgroepen, dat is niet inclusief
Verschillen tussen mensen worden steeds groter en steeds verder uitvergroot. Dit maakt dat een toenemend deel van onze samenleving zich niet gehoord en gezien voelt. We begrijpen dat er focus wordt aangebracht. Maar juist bij dit onderwerp wil je dat eigenlijk niet.
Elke inwoner kan immers te maken krijgen met uitsluiting. Als voorbeeld noemen wij de Wmo. Iedereen die hierop een beroep doet, maar niet tijdig of adequaat wordt geholpen, kan niet of minder goed meedoen.

De drie door u genoemde doelgroepen vinden wij heel belangrijk en wij juichen het dan ook zonder voorbehoud toe dat zij zich volledig onderdeel voelen van de Rhedense samenleving. Maar inclusie gaat ook over mensen die bijvoorbeeld informatie niet goed tot zich kunnen nemen, zeer weinig te besteden hebben of zich door psychische problematiek buiten de samenleving voelen staan. Juist in onze gemeente zijn de verschillen groot en ligt polarisatie op de loer. Het voorkomen hiervan begint met inclusie. Leg dan ook vooral de focus op de vier thema's (discriminatie & uitsluiting, onderwijs, integratie en toegankelijkheid) die samen met de partners gekozen zijn, niet op de doelgroepen.

Geef alvast richting aan een concrete uitwerking
De nota beperkt zich, zoals ook wordt aangegeven, tot het formuleren van doelstellingen en uitgangspunten. Daarover zal snel overeenstemming bereikt worden: met de uitgangspunten zal niemand het oneens zijn. Het valt of staat met de concrete acties die zullen volgen en daarover wordt in dit stadium nog geen inzicht verschaft. Bij het uitwerken ervan is het (wederom) van belang dat ervaringskennis wordt meegenomen. Via de belangenorganisaties en de mensen die het zelf betreft.

Breng in beeld hoe het op dit moment gesteld is met inclusie in de gemeente Rheden
We missen in de nota een evaluatie en feitelijke beoordeling van de huidige praktijk. Hoe staat het bijvoorbeeld met het onbevooroordeeld geven van schooladviezen, het begeleiden naar werk, het vinden van een stageplaats ongeacht herkomst of achternaam, maar ook het rolstoel- of rollatorvriendelijk zijn van stoepen en straten en de veiligheid voor iedereen om hand in hand over straat te lopen? Het ontbreken van zo'n diagnose van het heden betekent dat er geen enkel zicht bestaat op de urgentie van de inclusieaanpak op de diverse deelterreinen. Dat bemoeilijkt het bepalen van concrete acties en mogelijke prioriteiten.

Geef zelf het goede voorbeeld door gemeentelijke dienstverlening voor iedereen bereikbaar te maken
Toegankelijkheid is één van de vier thema's. Wij vinden het van belang om dit verband aandacht voor uw eigen toegankelijkheid/bereikbaarheid te vragen. Er zijn groepen die op dit moment minder goed in staat zijn de gemeentelijke dienstverlening te bereiken. Dit kan komen door laaggeletterdheid, een taalachterstand, een ervaren culturele afstand tot de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie of een beperkt vertrouwen in de overheid. Al jaren is dit een punt van zorg. Natuurlijk, digitalisering en straks AI maken veel zaken makkelijker en dragen juist in een 24-uurs samenleving óók bij aan de toegankelijkheid. Maar er zijn nu steeds minder mogelijkheden om persoonlijk contact te hebben met de gemeente.
Zo krijgen bijvoorbeeld brieven of andere meldingen veelal een digitale reactie zonder dat sprake is van een persoonlijk contact (zoals bijvoorbeeld bij de Wmo achterstanden) en kunnen meldingen van overlast in de openbare ruimte slechts ingediend worden via de Fixi-app. En dan staat ook nog eens de beschikbaarheid van de servicecentra in de dorpen op de tocht. Hier haakt een groep mensen op af.

En ja, de gemeente probeert wel degelijk haar inwoners hierin te ondersteunen, bijvoorbeeld door de subsidiëring van activiteiten in de aanpak van taalachterstanden en het bevorderen van digitale vaardigheden. Dit is nuttig en zinvol. Maar realiseer je dat een deel van deze groep nooit die "standaard-burger" wordt waarop al onze systemen zijn ingericht. Sterker nog, in het huidige tijdsgewricht wordt voor veel mensen de kloof steeds groter.

Een 'parallel spoor' van digitaal én persoonlijk contact met de gemeente is en blijft nodig. We beseffen dat een groot deel van de realisatie van dit beleid zich in de samenleving zelf zal moeten afspelen en dat de gemeente vooral een faciliterende rol heeft. Maar in de eigen dienstverlening kan alleen de gemeente zélf het verschil maken.

Tot slot
Erbij horen. Dit gevoel is misschien nog wel belangrijker dan ooit. Het is dan ook boven alles goed dat de gemeente Rheden hier aandacht voor heeft. Laten we samen zorgen dat die aandacht breed gedragen wordt.

Met vriendelijke groet,

Angela Vos
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Rheden-Rozendaal